

ترکیب اسپین ها
خواه نتایج تین:

$$\vec{S} = \vec{S}_1 + \vec{S}_2$$

$$\{ \vec{S}_1^2, S_{1z}; \vec{S}_2^2, S_{2z} \} \rightarrow \{ \vec{S}^2, S_z; \vec{S}_1^2, \vec{S}_2^2 \}$$

شکل ۱

$$|s, m_s; s_1, s_2\rangle = \sum_{m_{s_1}, m_{s_2}} C |s_1, m_{s_1}\rangle \otimes |s_2, m_{s_2}\rangle$$

این قید: $m_s = m_{s_1} + m_{s_2} \Rightarrow m_{s_2} = m_s - m_{s_1}$

(رایج ترین حالت)

$$s_1 = \frac{1}{2} \quad m_{s_1} = \pm \frac{1}{2}$$

$$s_2 = \frac{1}{2} \quad m_{s_2} = \pm \frac{1}{2}$$

نتیجه:

$$S = 0, 1$$

for $s = 0 \quad m_s = 0$
 $s = 1 \quad m_s = \pm 1, 0$

$s = 0 \quad m_s = 0$ $|s = 0, m_s = 0\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow\downarrow\rangle - |\downarrow\uparrow\rangle)$ حالت تکانه

$s = 1 \quad m_s = +1 \quad |\uparrow\uparrow\rangle = |s = 1, m_s = 1\rangle$
 $s = 1 \quad m_s = 0 \quad \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow\downarrow\rangle + |\downarrow\uparrow\rangle) = |1, 0\rangle$
 $s = 1 \quad m_s = -1 \quad |\downarrow\downarrow\rangle = |1, -1\rangle$

حالتی سه تایی ترکیب متعادل از اسپین بالا، پایین

$$\mathcal{H}_{s_1} \otimes \mathcal{H}_{s_2} = \mathcal{H}_{s_1 - s_2} \oplus \mathcal{H}_{s_1 + s_2}$$

به زبان فضا بردار

$$\mathcal{H}_{1/2} \otimes \mathcal{H}_{1/2} = \mathcal{H}_0 \oplus \mathcal{H}_1$$

$$(\dim \mathcal{H}_{1/2}) (\dim \mathcal{H}_{1/2}) = (\dim \mathcal{H}_0) + (\dim \mathcal{H}_1)$$

$$(2 \times \frac{1}{2} + 1) (2 \times \frac{1}{2} + 1) = (2 \times 0 + 1) + (2 \times 1 + 1)$$

$$2 \otimes 2 = 1 \oplus 3$$

\swarrow $m_{s_1} = \pm \frac{1}{2}$ \searrow $m_{s_2} = \pm \frac{1}{2}$ \swarrow حالت تکانه $m_s = 0$ \searrow حالت سه تایی $m_s = \pm 1, 0$

$$\vec{J} = \vec{L} + \vec{S}$$

$$\{ \vec{L}^2, L_z; \vec{S}^2, S_z \} \rightarrow \{ \vec{J}^2, J_z; \vec{L}^2, \vec{S}^2 \}$$

شکل ۲

$$|j, m_j; l, s\rangle = \sum_{m_l, m_s} C |l, m_l\rangle \otimes |s, m_s\rangle$$

این قید: $m_j = m_l + m_s \rightarrow m_l = m_j - m_s$

$$\text{for } m_s = +\frac{1}{2} \quad m_l = m_j - \frac{1}{2}$$

$$\text{for } m_s = -\frac{1}{2} \quad m_l = m_j + \frac{1}{2}$$

$$\begin{aligned} \text{for } m_s = +\frac{1}{2} \quad m_l = m_j - \frac{1}{2} \\ \text{for } m_s = -\frac{1}{2} \quad m_l = m_j + \frac{1}{2} \end{aligned}$$

$$|j, m_j\rangle = \alpha |l, m_j - \frac{1}{2}\rangle \otimes |\uparrow\rangle + \beta |l, m_j + \frac{1}{2}\rangle \otimes |\downarrow\rangle$$

در ضمن باید سید اندیکس

$$j = l - \frac{1}{2} \Rightarrow -(l - \frac{1}{2}) \leq m_j \leq l - \frac{1}{2}$$

$$j = l + \frac{1}{2} \Rightarrow -(l + \frac{1}{2}) \leq m_j \leq l + \frac{1}{2}$$

$$\begin{aligned} \# m_j \neq \text{تعداد} &= 2(l - \frac{1}{2}) + 1 + 2(l + \frac{1}{2}) + 1 \\ &= 2l + 1 + 2l + 2 = 4l + 2 \end{aligned}$$

بعد از ترتیب

$$|j = l \pm \frac{1}{2}; m_j\rangle = \alpha_{\pm} |l, m_j - \frac{1}{2}\rangle \otimes |\uparrow\rangle + \beta_{\pm} |l, m_j + \frac{1}{2}\rangle \otimes |\downarrow\rangle$$

$$\left. \begin{array}{l} l \\ s \end{array} \right\} \begin{array}{l} \# m_l = 2l + 1 \\ \# m_s = 2 \end{array} \Rightarrow (2l + 1)(2) = 4l + 2$$

قبل از ترتیب

بیشتر از مرتبه

$$K_l \otimes K_{\frac{1}{2}} = K_{l - \frac{1}{2} = j} \oplus K_{l + \frac{1}{2} = j}$$

$$(\dim K_l)(\dim K_{\frac{1}{2}}) = (\dim K_{l - \frac{1}{2}}) + (\dim K_{l + \frac{1}{2}})$$

$$(2l + 1)(2 \times \frac{1}{2} + 1) = (2(l - \frac{1}{2}) + 1) + (2(l + \frac{1}{2}) + 1)$$

$$(2l + 1) \cdot 2 = (2l) + (2l + 2)$$

$$4l + 2 = 4l + 2 \quad \checkmark$$

تعداد m_j ها بعد از ترتیب = (تعداد m_l) (تعداد m_s) قبل از ترتیب

$$\vec{J}_1 + \vec{J}_2 = \vec{J}$$

مثال ۳

$$\vec{J}_k^2 |j_k, m_{jk}\rangle = \hbar^2 j_k(j_k + 1) |j_k, m_{jk}\rangle \quad k=1,2$$

$$\vec{J}_{k3} |j_k, m_{jk}\rangle = \hbar m_{jk} |j_k, m_{jk}\rangle \quad k=1,2$$

در ترتیب

$$\begin{aligned} \vec{J}^2 |j, m_j\rangle &= \hbar^2 j(j+1) |j, m_j\rangle \\ \vec{J}_3 |j, m_j\rangle &= \hbar m_j |j, m_j\rangle \end{aligned}$$

- سوال:
- (1) m_{j_2}, m_{j_1} m_j موجب
 - (2) j_2, j_1 j موجب
 - (3) j_1, m_{j_1} ضابطه

$$|j, m_j\rangle = \sum_{\substack{m_{j_1}, m_{j_2} \\ \text{تعداد}}} C |j_1, m_{j_1}\rangle \otimes |j_2, m_{j_2}\rangle$$

m_{j_1}, m_{j_2}
تعداد

$$m_j = m_{j_1} + m_{j_2}$$

ادعا ۱

اثبات

$$J_z |j, m_j\rangle = \hbar m_j |j, m_j\rangle, \quad J_z = J_{z1} + J_{z2}$$

$$\langle j_1, m_{j_1}; j_2, m_{j_2} | J_z |j, m_j\rangle = \hbar m_j \langle j_1, m_{j_1}; j_2, m_{j_2} | j, m_j\rangle$$

$$|j_1, m_{j_1}; j_2, m_{j_2}\rangle = |j_1, m_{j_1}\rangle \otimes |j_2, m_{j_2}\rangle$$

$$\langle j_1, m_{j_1}; j_2, m_{j_2} | J_{z1} + J_{z2} |j, m_j\rangle$$

$$= (\hbar m_{j_1} + \hbar m_{j_2}) \langle j_1, m_{j_1}; j_2, m_{j_2} | j, m_j\rangle$$

$$= \hbar m_j \langle j_1, m_{j_1}; j_2, m_{j_2} | j, m_j\rangle$$

q.e.d.

$$m_j = m_{j_1} + m_{j_2}$$

تایید درصفت رابطه

$$|j_1 - j_2| \leq j \leq j_1 + j_2$$

ادعا ۲

به توجه به استدلال فوق برده به نظر می آید این ادعا درست است، چون با این انتخاب هرگز تعداد m_j متلازم ترکیب آیسین ها و بعد از ترکیب آیسین ها با یکدیگر نخواهد بود.

$$H_{j_1} \otimes H_{j_2} = H_{j_1+j_2} \oplus H_{j_1+j_2-1} \oplus \dots \oplus H_{|j_1-j_2|}$$

$$(dim H_{j_1}) (dim H_{j_2}) = \sum_{j=|j_1-j_2|}^{j_1+j_2} dim H_j$$

$$(2j_1+1)(2j_2+1) = \sum_{j=|j_1-j_2|}^{j_1+j_2} (2j+1)$$

درصفت رابطه می بیند

تعداد m_{j_1} ها

تعداد m_{j_2} ها

تعداد کل m_j ها

$$j_1 = 3, \quad j_2 = 2$$

مثال

$$j_1 = 3 \Rightarrow -3 \leq m_{j_1} \leq 3$$

$$\# m_{j_1} = 2 \times 3 + 1 = 7$$

$$j_2 = 2 \Rightarrow -2 \leq m_{j_2} \leq 2$$

$$\# m_{j_2} = 2 \times 2 + 1 = 5$$

تعداد کل m_j ها باید $7 \times 5 = 35$ باشد. به عبارت دیگر باید فدرده ز را طوری انتخاب کنیم که این اتفاق نیفتد.

در ادامه ابتدا حدسی می زنیم که به سبب درست نمی آید

$$\# m_j = m_{j_1} + m_{j_2} = 7 + 5 = 12$$

$$-3 \leq m_{j_1} \leq 3$$

$$-2 \leq m_{j_2} \leq 2$$

$$5, 4, 3, 2, 1, 0, 1, 2, 3, 4, 5$$

$$\# m_j = 2 \times 5 + 1 = 11$$

این شمارش اشتباه است.

$$-2 \leq m_{j_2} \leq 2$$

$$\Rightarrow -5 \leq m_{j_1} + m_{j_2} \leq 5 \Rightarrow \# m_j = 2 \times 5 + 1 = 11$$

با این کار تعداد m_j ها 11 درمیاید که اشتباه است.

این صواب است اشتباه است

سؤال: مثلث چیست؟ و برآیند آن؟ ← وجود همین

$-5 \leq m_j \leq 5$	(m_{j_1}, m_{j_2})	تعداد
5	(3, 2)	1
4	(3, 1) (2, 2) (1, 3)	2
3	(3, 0) (2, 1) (1, 2)	3
2	(3, -1) (2, 0) (1, 1) (0, 2)	4
1	(3, -2) (2, -1) (1, 0) (0, 1) (-1, 2)	5
0	(2, -2) (1, -1) (0, 0) (-1, 1) (-2, 2), (-3, 3)	5
-1	(1, -2) (0, -1) (-1, 0) (-2, 1) (-3, 2)	5
-2	(0, -2) (-1, -1) (-2, 0) (-3, 1)	4
-3	(-3, 0) (-2, -1) (-1, -2)	3
-4	(-3, -1) (-2, -2)	2
-5	(-3, -2)	1
		جمعاً 35

آنهان

$$(2j_1 + 1)(2j_2 + 1) = (2 \times 3 + 1)(2 \times 2 + 1) = 7 \times 5 = 35$$

است.

حالاتی ترانجکتیو در این زمینه شماره ادعا
 باشد همان به همین تعداد برابر m_j رسید یا خیر؟

j	$m_j = \pm 1, 0$	$2 \times 1 + 1 = 3$	تعداد m_j
$j=1$	$m_j = \pm 2, \pm 1, 0$	$2 \times 2 + 1 = 5$	"
$j=2$	$m_j = \pm 3, \pm 2, \pm 1, 0$	$2 \times 3 + 1 = 7$	"
$j=3$	$m_j = \pm 4, \pm 3, \pm 2, \pm 1, 0$	$2 \times 4 + 1 = 9$	"
$j=4$	$m_j = \pm 5, \pm 4, \pm 3, \pm 2, \pm 1, 0$	$2 \times 5 + 1 = 11$	"
$j=5$			

کل m_j ها 35

$$\mathcal{H}_3 \otimes \mathcal{H}_2 = \mathcal{H}_1 + \mathcal{H}_2 + \mathcal{H}_3 + \mathcal{H}_4 + \mathcal{H}_5$$

بیان امر

$$(2 \times 3 + 1) \times (2 \times 2 + 1) = (2 \times 1 + 1) + (2 \times 2 + 1) + (2 \times 3 + 1) + (2 \times 4 + 1) + (2 \times 5 + 1)$$

$$7 \times 5 = 3 + 5 + 7 + 9 + 11$$

$$35 = 35 \quad \checkmark \quad \text{q.e.d.}$$

$$|j_1 - j_2| \leq j \leq j_1 + j_2$$

$$\begin{cases} \mathcal{K}_1 \times \mathcal{K}_{\frac{1}{2}} = \mathcal{K}_{\frac{3}{2}} + \mathcal{K}_{\frac{1}{2}} \\ \mathcal{K}_0 \times \mathcal{K}_{\frac{1}{2}} = \mathcal{K}_{\frac{1}{2}} \end{cases}$$

$$\mathcal{K}_{\frac{1}{2}} \times \mathcal{K}_{\frac{1}{2}} \times \mathcal{K}_{\frac{1}{2}} = \mathcal{K}_{\frac{3}{2}} + 2\mathcal{K}_{\frac{1}{2}} \quad \text{در مجموع}$$

$$(2 \times \frac{1}{2} + 1)(2 \times \frac{1}{2} + 1)(2 \times \frac{1}{2} + 1) = (2 \times \frac{3}{2} + 1) + 2(2 \times \frac{1}{2} + 1) \quad \text{بدهار از آن به رسم کنیم}$$

$$\begin{aligned} 2^3 &= 4 + 2 \times 2 \\ 8 &= 4 + 4 = 8 \quad \checkmark \end{aligned}$$

$$2 \times 2 \times 2 = 4 + 2 + 2$$

$$|\frac{3}{2}, \frac{3}{2}\rangle = | \uparrow \uparrow \uparrow \rangle \quad \text{quartet حالت متجانس} \quad \text{الف) یک چهارتایی}$$

$$|\frac{3}{2}, \frac{1}{2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{3}} (|\uparrow \uparrow \downarrow\rangle + |\uparrow \downarrow \uparrow\rangle + |\downarrow \uparrow \uparrow\rangle)$$

$$|\frac{3}{2}, -\frac{1}{2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{3}} (|\uparrow \downarrow \downarrow\rangle + |\downarrow \uparrow \downarrow\rangle + |\downarrow \downarrow \uparrow\rangle)$$

$$|\frac{3}{2}, -\frac{3}{2}\rangle = |\downarrow \downarrow \downarrow\rangle$$

ب) یک در تائی نه تحت جابجائی ذره ۱، ۲ با متماسک است: doublet

$$|\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow \downarrow\rangle - |\downarrow \uparrow\rangle) |\uparrow\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow \downarrow \uparrow\rangle - |\downarrow \uparrow \uparrow\rangle)$$

$$|\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow \downarrow\rangle - |\downarrow \uparrow\rangle) |\downarrow\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow \downarrow \downarrow\rangle - |\downarrow \uparrow \downarrow\rangle)$$

ج) یک در تائی doublet نه تحت جابجائی ذره ۱، ۲ حالت پادمتاسک است

$$|\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow\rangle) (|\uparrow \downarrow\rangle - |\downarrow \uparrow\rangle) = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\uparrow \uparrow \downarrow\rangle - |\uparrow \downarrow \uparrow\rangle)$$

$$|\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\downarrow\rangle) (|\uparrow \downarrow\rangle - |\downarrow \uparrow\rangle) = \frac{1}{\sqrt{2}} (|\downarrow \uparrow \downarrow\rangle - |\downarrow \downarrow \uparrow\rangle)$$

توجه: در تائی نه تحت جابجائی ذره ۱ و ذره ۲ حالت پادمتاسک است. ترکیب خاص دو doublet فوق است (مستقل نیست)

تربیب Clebsch-Gordan (CG)

$$|j, m_j\rangle = \sum_{m_{j_1}, m_{j_2}} C_{m_{j_1}, m_{j_2}} |j_1, m_{j_1}\rangle \otimes |j_2, m_{j_2}\rangle$$

تبدیل $m_{j_2} = m_j - m_{j_1}$

جداول (CG)

0	+1/2	18/35	-3/35	-1/5	1/5	7/2	5/2	3/2	1/2	+1/2	-3/2	1/5	1/2	3/10	3	2					
1	+3/2	4/35	-27/70	2/5	-1/10	-1/2	-1/2	-1/2	-1/2	-1/2	-1/2	3/5	0	-2/5	-2	-2					
2	1	+1	-3/2	4/35	27/70	2/5	1/10	0	-1/2	18/35	3/35	-1/5	-1/5	-1/2	-3/2	1/2	1/2	3			
1	+1	-1	+1/2	12/35	-5/14	0	3/10	-1	+1/2	12/35	-5/14	0	3/10	7/2	5/2	3/2	-3/2	-1/2	1/2	-1/2	-3
7	1/5	-2	+3/2	1/35	-6/35	2/5	-2/5	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	-3/2	1
4	-3/10																				

→ $|\frac{3}{2}, +\frac{3}{2}\rangle \otimes |\frac{3}{2}, -\frac{3}{2}\rangle = \sqrt{\frac{1}{20}} |3,0\rangle + \sqrt{\frac{1}{4}} |2,0\rangle + \sqrt{\frac{9}{20}} |1,0\rangle + \sqrt{\frac{1}{4}} |0,0\rangle$

$\frac{1}{20} + \frac{1}{4} + \frac{9}{20} + \frac{1}{4} = \frac{20}{20} = 1$ صح جذور ضرب

$|2,1\rangle = \sqrt{\frac{1}{2}} |\frac{3}{2}, +\frac{1}{2}\rangle \otimes |\frac{3}{2}, -\frac{3}{2}\rangle + 0 |\frac{3}{2}, -\frac{1}{2}\rangle \otimes |\frac{3}{2}, -\frac{1}{2}\rangle - \frac{1}{\sqrt{2}} |\frac{3}{2}, -\frac{3}{2}\rangle \otimes |\frac{3}{2}, +\frac{1}{2}\rangle$

$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 0$ صح جذور ضرب